

SOŠS

střední odborná škola
služeb s.r.o. Olomouc

TR Východní Čechy TO Chrudimsko a Hlinecko, TO Pomezí

Iveta Hennetmairová

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Výukový materiál zpracován v rámci projektu
EU peníze školám**

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Iveta Hennetmairová, DiS.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské
poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).*

- Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0229
- Šablona: III/2
- Č. materiálu: VY_32_INOVACE_32
- Datum vytvoření: 17.3.2013
- Ročník: 1
- Předmět: Metodika a technika cestovního ruchu
- Vzdělávací oblast: Odborné vzdělávání
- Tematická oblast: Turistické regiony České republiky

Anotace:

žák se seznámí s TR Východní Čechy, s jeho kulturními, přírodními, technickými a jinými turistickými atraktivitami

Chrudimsko – Hlinecko

Turistická oblast

Chrudim

- od roku 1263 město
- do dnešního dne zachované středověké opevnění
- Turistickou atraktivitu:
 - středověké uličky, zbytky městských hradeb
 - kostel Nanebevzetí Panny Marie
 - renesanční Mydlářovský dům s muzeem loutkářství
 - Regionální muzeum
 - Muzeum barokních soch v kapucínském kostele sv. Josefa
 - Kotěrova vila
 - rodák Josef Ressel

Hrad Lichnice

- vybudován na ostrohu nad Třemošnicí ve 2. pol. 13. století Smilem z Lichtenberk
- trojúhelníkový půdorys a mohutnou okrouhlou věž, která měla v průměru úctyhodných 12 metrů a sloužila i jako obytná
- zdi byly silné 7 metrů a celý hrad chránil také hluboký příkop a mohutný val
- pod hradem se rozkládá Lovětínská rokle

Košumberk

- vznik hradu se předpokládá před rokem 1300
- první písemná zmínka je z r. 1318
- hrad byl rodovým sídlem Slavatů z Chlumu a Košumberka, kteří přestavěli gotický hrad v reprezentační renezanční zámek
- po třicetileté válce, kdy slavatovská linie zchudla, se dostal hrad do držení jezuitského řádu a nakonec do držení rodu Thun-Taxisů

Hřebčín Slatiňany

- založen r. 1898 jako zámecký hřebčín
- hřebčín Slatiňany se chová starokladrubskeho koně v černé barvě (starokladrubskeý vraník)
- řadí se mezi barokní plemena koní, má španělsko-neapolské původ a vznikl pro ceremoniální účely panovnických dvorů
- historie chovu sahá až do roku 1579, avšak chov vraníků byl přerušen a v 1931 téměř zcela zlikvidován
- od r. 1992 součástí Národního hřebčína Kladruby n.L., s.p.
- v zámku Slatiňany se nyní nachází hipologické muzeum s rozsáhlými sbírkami

Vodní nádrž Seč

- přehrada Seč byla postavena na řece Chrudimce v letech 1925 až 1934
- přehrada má obloukovou 42 m vysokou a 165 m dlouhou hráz
- vedle své energetické funkce je Seč známou rekreační vodní plochou a oblíbeným místem pro sportovní rybaření
- s nedalekou chráněnou krajinou oblastí Železné hory je přitažlivou turistickou lokalitou
- technickou raritou je dřevěné potrubí přivádějící vodu k hydroelektrárně
- na jejích skalnatých bocích se nacházejí zříceniny hradů Vildštějn a Oheb

Železné hory

- Pešava 697 m n. m
- jedna z nejhustších sítí hippostezezek
- zachováno několik hradů:
 - Lichnice nad Třemošnicí
 - Oheb
 - Vildštejn
 - Rabštejnek
 - Žumberk
 - Rychmburk

Skansen veselý kopec

- jednotlivé zemědělské usedlosti jsou volně rozptýleny v původním krajinném prostředí a dokládají způsob života a hospodaření drobných rolníků od poloviny 19. století do poloviny 20. století
- v osadě jsou k vidění i technické památky na vodní pohon jako mlýn, dále olejna, pilapolygonální stodola, stupník na tříslu, špýchárek, stájka s letním výměnkem, suška lnu a ovoce aj.
- skansen připomíná také mnohá řemesla, která zde byla nezbytným zdrojem obživy
- z mnohých jmenujme alespoň tkalcovství, plátenictví a hrnčířství, aj.
- ve skanzenu se pravidelně konají národopisné výstavy

TR Východní Čechy

TO ČESKOMORAVSKÉ POMEZÍ

Vraclav

Vysoké Mýto

rozhledna Borůvka

zámek Nové Hrady

Toulovcovy maštale

Toulovcova rozhledna

rozhledna Tereзка

Borová

Žďárské vrchy

Polička

Litomyšl

Kozlovský vrch
rozhledna

rybník Rosnička

Svitavy

Mladějov na Moravě

Moravská Třebová

rozhledna Pastýřka

hrad Cimburk

hrad Svojanov

Dobře ukrytá rozhledna
Járy Cimrmana

Charakteristika

- TO Českomoravské pomezí leží ve východním cípu východních Čech
- území je vymezeno starobylými městy Svitavy, Litomyšl, Polička, Moravská Třebová a Vysoké Mýto
- síť značených turistických a cyklistických tras vedoucích zvlněnou krajinou v nadmořské výšce od 300 do 700 m n. m. nabízí vhodné podmínky pro aktivní dovolenou, ale i odpočinek a relaxaci všech věkových skupin

Hrady a zámky

- Litomyšl
- Nové Hrady
- Moravská Třebová
- Polička
- Svitavy
- Cimburk
- Svojanov

Hrady a zříceniny

- Cimburk

- 12. a 13. století
- do dnešní doby se zachovaly zbytky obvodových zdí vlastního hradu, hradeb, bašty a brány předhradí
- jméno hrad získal podle erbu pánů z Lipnice, na kterém bylo cimbuří
- při prováděném archeologickém výzkumu byl nalezen opravdový poklad 2500 stříbrných mincí ze 13. století, které jsou nyní uloženy v Národním muzeu

- Svojanov

- 13. století, založen Přemyslem Otakarem II. k ochraně důležité obchodní cesty z Litomyšle do Brna
- původně gotický hrad prošel po požárech v 16. a 19. století stavebními úpravami nejprve ve slohu renesančním, a poté do podoby empírové, která se zachovala dodnes

Nové Hrady

- jedna z mála rokokových stavebních památek na území Českých zemí
- stavba vybudovaná v letech 1774–1777 hrabětem Jeanem-Antoinem Harbuvaem de Chamaré ve stylu francouzských letních sídel, často nazývána "Malý Schönbrunn" nebo "České Versailles,,
- areál zahrnuje vstupní bránu a francouzskou zahradu se správnými budovami, špýchar a anglický park s pískovcovou Křížovou cestou (1767), vedoucí k pozůstatkům původního gotického hradu, zeleninovou zahradu, přírodní divadlo pod širým nebem a nově založený labyrint

Svitavy

- Ottendorferova knihovna postavená v americkém stylu za podpory svitavského rodáka a mecenáše Valentina Oswalda Ottendorfera, ve které se dnes nachází jediné české Muzeum esperanta
- Městské muzeum a galerie s expozicí praček a prací techniky a stálou výstavu Hledání hvězdy Davidovy, která se soustředí na život svitavského rodáka Oskara Schindlera a historii židovského osídlení v regionu
- kostely - nejstarším je kostel sv. Jiljí na hřbitově, dále kostel Navštívení Panny Marie na náměstí
- Dům U Mouřenína

Litomyšl

- osada vznikla na přelomu 10. a 11. století na místě původního obranného hradiště při Trstenické stezce spojující Čechy s Moravou
- v roce 1259 obdržela osada městská privilegia a od 14. století zde dochází k rozsáhlé výstavbě
- přestavba hradu na zámek v 16. století v renesančním slohu Vratislavem z Pernštejna
- po příchodu řádu piaristů vyrostly na zámeckém návrší budovy škol, koleje a piaristického chrámu
- Památky:
 - gotická radnice a řada renesančních a barokních domů s tzv. podsíněmi (renesanční dům *U Rytířů* ze 16. století)
 - klášterní zahrady se sochami Olbrama Zoubka
 - Portmoneum - muzeum Josefa Váchala - stěny se sytě barevnou výmalbou zobrazující výjevy z různých náboženských nauk a mytologie
 - litomyšlský rodák Bedřich Smetana je připomínán každoročně mezinárodním operním festivalem **Smetanova Litomyšl**

Renesanční zámek Litomyšl

- více než osm tisíc sgrafit
- od roku 1999 zapsán na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO
- barokní zámecké divadlo a zahrada
- reprezentační sály a přepychové soukromé ložnice
- expozice historických klavírů a originálních barokních divadelních kulis
- rodný byt Bedřicha Smetany v budově bývalého zámeckého pivovaru, která se nachází hned vedle zámku

Vysoké Mýto

- další věnné město českých královen
- 13. století - založeno králem Přemyslem Otakarem II.
- dochovaný pravidelný půdorys města s centrálním náměstím, které je největším čtvercovým náměstím v Čechách
- Pamětihodnosti:
 - gotický chrám svatého Vavřince s unikátní secesní freskovou výzdobou
 - Choceňská, Pražská, Litomyšlská brána
 - v hradebním opevnění se dochovaly Vodárenská a Klášterská bašta

Moravská Třebová

- založena v polovině 13. století jako typické kolonizační město s pravidelným půdorysem náměstí
- za vlády pánů z Boskovic a Ladislava Veleny ze Žerotína, kdy byla Moravská Třebová centrem humanistické vzdělanosti, dostala přívlastek Moravské Athény
- vyhlášena městskou památkovou rezervací, která zahrnuje historické jádro města, zámek a Křížový vrch
- zámek
 - renesance
 - středověká mučírna a alchymistická laboratoř mistra Bonaciny

Polička

- Poličku, kdysi věnné město českých královen, nechal založit Přemysl Otakar II. již v roce 1265
- v 18. století patřila Polička mezi nejbohatší města východních Čech
- unikátní systém středověkého opevnění hradby v délce 1220 metrů s devatenácti věžemi, které patří k nejzachovalejším městským opevněním ve střední Evropě
- na náměstí najdete jeden z nejbohatěji zdobených mariánských sloupů v Čechách a barokní radnice s expozicemi městské galerie, dominantou města je kostel sv. Jakuba, v jehož věži se narodil a část svého dětství prožil hudební skladatel Bohuslav Martinů
- Poličce patří jeden z nejstarších českých hradů - hrad Svojanov gotický sál s expozicí života na hradě v 19. století

Další atraktivita

- Mladějovská úzkokolejka
- Hřebenečské důlní stezky
- Rozhledna Pastýřka
- Toulcovy maštale – údolí s pískovcovými skalami
- Barokní areál Vraclav - s léčivými prameny

Použité zdroje

- DAVID, Petr; SOUKUP, Vladimír. *Velká turistická encyklopedie. Východní Čechy*. Praha: Knižní klub, 2009, ISBN 978-80-242-1941-7.
- THOMA, Zdeněk., THOMOVÁ Soňa. *Česko*. Praha: Slovart, 1994. ISBN 80-7209-407-6.
- TŘICÁTNÍK, Jan. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. České Budějovice: JU ZF, 1996, ISBN 8070401966, 9788070401965.
- SONKOVÁ, Pavlína. *Oblasti cestovního ruchu v České republice*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Ústav lázeňství, gastronomie a turismu, 2012, ISBN 978-80-7248-716-5.